

Zakres wiedzy i umiejętności oraz wykaz proponowanej literatury

I. Obszary umiejętności sprawdzane na każdym etapie Konkursu.

Uczeń:

- 1) rozróżnia wielkości dane i szukane w zadaniu,
- 2) zna i przelicza jednostki, wielokrotności i podwielokrotności,
- 3) szacuje i oblicza wynik z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku i do dwóch cyfr znaczących,
- 4) projektuje doświadczenia i opisuje ich wynik, wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny wybierając właściwe narzędzia pomiaru i uzasadnia ich dobór,
- 5) interpretuje wyniki doświadczeń, ocenia krytycznie ich realność, formułuje wnioski z doświadczeń,
- 6) przetwarza i analizuje zebrane dane z tabeli lub z zadania to tworzenia wykresów (oznacza jednostki, wielkości i skale na osiach),
- 7) odczytuje dane z wykresu,
- 8) odczytuje dane z tabeli i zapisuje dane w formie tabelarycznej,
- 9) wyodrębnia z przedstawionego kontekstu zjawiska fizyczne, potrafi je nazwać i podać przykłady występowania i praktycznego zastosowania,
- 10) zna i rozumie prawa fizyki, potrafi je wykorzystać do analizy zadania,
- 11) posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanego tekstu, w tym popularnonaukowego,
- 12) poprawnie stosuje nazwy, symbole i jednostki do opisu zjawisk i procesów fizycznych,
- 13) umiejętnie stosuje zależności wprost proporcjonalne.

II. Treści kształcenia

I etap:

1. Właściwości fizyczne ciał i budowa materii.
  - 1) Stany skupienia.
  - 2) Ciała sprężyste, plastyczne i kruche.
  - 3) Rozszerzalność temperaturowa ciał stałych, cieczy i gazów.
  - 4) Założenia teorii kinetyczno-cząsteczkowej budowy materii.
  - 5) Masa, ciężar, gęstość.
  - 6) Oddziaływania międzycząsteczkowe.
  - 7) Ciśnienie hydrostatyczne i atmosferyczne.
  - 8) Prawo Pascala.
  - 9) Warunki pływania ciał – prawo Archimedesesa.
  - 10) Dyfuzja. Ruchy Browna.
2. Ruch i siły.
  - 1) Pojęcie ruchu, względność ruchu.
  - 2) Ruch: prostoliniowy jednostajny, zmienny prostoliniowy, jednostajnie przyspieszony i opóźniony prostoliniowy.
  - 3) Ruch niejednostajny prostoliniowy (prędkość względna, chwilowa, średnia).
  - 4) Składanie sił.
  - 5) Skutki oddziaływań.
  - 6) Zasady dynamiki Newtona.
  - 7) Wpływ oporów ruchu na poruszające się ciało.

- 8) Spadek swobodny.
- 9) Pęd ciała, zasada zachowania pędu.
3. Energia, przemiany energii.
  - 1) Praca mechaniczna i moc.
  - 2) Energia mechaniczna, zasada zachowania energii mechanicznej.
  - 3) Maszyny proste - dźwignia dwustronna, blok nieruchomy i kołowrót.
  - 4) Równia pochyła, sprawność maszyn.
  - 5) Energia wewnętrzna. I zasada termodynamiki.
  - 6) Rozszerzalność temperaturowa ciał. Anomalna rozszerzalność wody.
  - 7) Zmiany stanów skupienia.
  - 8) Energia w zjawiskach cieplnych.
  - 9) Bilans cieplny.

II etap:

Treści z I etapu i dodatkowo:

1. Elektryczność.
  - 1) Sposoby elektryzowania ciał.
  - 2) Oddziaływanie ciał naelektryzowanych – prawo Coulomba.
  - 3) Zasada zachowania ładunku elektrycznego.
  - 4) Pole elektrostatyczne.
  - 5) Przewodniki i izolatory.
  - 6) Pole elektryczne.
  - 7) Prąd elektryczny.
  - 8) Praca i moc prądu elektrycznego.
  - 9) Prawo Ohma.
  - 10) Łączenie oporników w obwodzie elektrycznym.
2. Magnetyzm.
  - 1) Magnesy i ich oddziaływanie, bieguny magnesu.
  - 2) Oddziaływanie przewodnika z prądem na magnes.
  - 3) Zasada działania kompasu.
  - 4) Elektromagnes i jego zastosowanie.
  - 5) Pole magnetyczne.
  - 6) Zasada działania silnika elektrycznego prądu stałego.
  - 7) Wzbudzanie prądu indukcyjnego.
  - 8) Budowa i zasada działania prądnicy prądu przemiennego.
  - 9) Transformatory.

III etap:

Treści z I i II etapu oraz dodatkowo:

1. Ruch drgający i fale.
  - 1) Fale elektromagnetyczne.
  - 2) Wahadło matematyczne.
  - 3) Przemiany energii w ruchu drgającym. Rezonans mechaniczny.
  - 4) Ruch falowy.
  - 5) Fale dźwiękowe.
  - 6) Fale mechaniczne.
2. Optyka.
  - 1) Rozchodzenie się światła.
  - 2) Zwierciadła, soczewki, pryzmat.

- 3) Barwy. Rozszczepienie światła.
- 4) Przyrządy optyczne: aparat fotograficzny, mikroskop, lupa, luneta.
- 5) Oko ludzkie – budowa, wady wzroku.
- 6) Zjawiska optyczne w przyrodzie.
- 7) Prawo odbicia i załamania światła.

Forma konkursu

Każdy etap Konkursu będzie się składał z testu mieszanego. Test może zawierać zadania rachunkowe, doświadczalne i problemowe.

Uwagi:

1. Uczniowie **nie mogą korzystać z kalkulatorów**.
2. Na każdym etapie Konkursu uczniowie powinni posiadać **przybory do kreślenia**: linijkę, ołówek, kątomierz, cyrkiel oraz gumkę.
3. Uczniowie rozwiązują zadania na arkuszach konkursowych **długopisem lub piórem**.
4. Nie wolno używać zmazików i korektorów.

III. Literatura:

1. Braun M., Francuz-Ornat G., ... - *Zbiór zadań z fizyki dla gimnazjum.*, Wydawnictwo NOWA ERA, Warszawa 2011.
2. Sagnowska B., Blokesz A., - *Fizyka. Szybkie i niezawodne przygotowanie do egzaminu gimnazjalnego.*, Wydawnictwo ZamKor, Kraków 2012.
3. Rybak I., Rybak R., - *Zbiór zadań zamkniętych z fizyki dla gimnazjalistów. Powtórka przed egzaminem gimnazjalnym od roku 2012.*, Wydawnictwo PODKOWA Gdańsk 2012.
4. Kurowski A., Niemiec J., - *Fizyka w prostych zadaniach. Zbiór zadań dla gimnazjum.*, Wydawnictwo ZamKor, Kraków 2007.
5. Kurowski A., Niemiec J., *Zbiór prostych zadań dla gimnazjum*, Wydawnictwo ZamKor Kraków 2009.
6. Niemiec J., Wójcicka J., *Praca z uczniem zdolnym. Zadania konkursowe dla uczniów gimnazjum.*, Wydawnictwo ZamKor, Kraków 2006.
7. Generowicz G., Masłowska M., *Testy gimnazjalne z fizyki i astronomii dla klas 1-3*, Wydawnictwo NOWA ERA, Warszawa 2007.
8. Francuz-Ornat G., Kulawik J., *Fizyka i astronomia dla gimnazjum. Zbiór zadań*, Wydawnictwo NOWA ERA, Warszawa 2002.
9. *Sprawdziany lustrzane FIZYKA WOKÓŁ NAS*, Wydawnictwo RES POLONA.
10. *Zbiór zadań dla gimnazjum FIZYKA WOKÓŁ NAS*, Wydawnictwo RES POLONA.
11. Bober L., *Zbiór zadań dla gimnazjum*, Wyd. Edukacyjne ŻAK Zofii Dobkowskiej.
12. *Zadania i projekty badawcze z fizyki dla gimnazjum*, wydanie II Wyd. Edukacyjne ŻAK Zofii Dobkowskiej.
13. Bober L., *Fizyka. Zbiór zadań dla gimnazjum*, Wydawnictwo Edukacyjne Zofii Dobkowskiej.
14. Inne dostępne zbiory zadań z fizyki zgodne z treściami kształcenia wymienionymi w powyższym zakresie wiedzy i umiejętności.

**Wykaz uczniów
zakwalifikowanych do etapu rejonowego
Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Fizyki
dla uczniów gimnazjów woj. śląskiego
w roku szkolnym 2013/2014**

Lp.	imię i nazwisko ucznia (wg malejącej liczby uzyskanych punktów)	data i miejsce urodzenia ucznia	klasa	liczba uzyskanych punktów	ID szkoły, w której Konkurs był organizowany lub nazwa, adres szkoły, imię i nazwisko dyrektora w przypadku uczniów z innej szkoły, niż szkoła, w której Konkurs był organizowany.

.....
data

.....
pieczętka szkoły

.....
podpis Dyrektora szkoły

**Regionalny Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli
„WOM” w Bielsku-Białej
ul. Komorowicka 48
43-300 Bielsko-Biała**

**Protokół
eliminacji rejonowych Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Fizyki
dla uczniów gimnazjów woj. śląskiego
w roku szkolnym 2013/2014**

Wojewódzka Komisja Konkursowa z siedzibą w .....

Lp.	imię i nazwisko członka komisji wojewódzkiej konkursu	funkcja	podpis
1		Koordynator etapu rejonowego	
2		Członek	

stwierdza, że eliminacje rejonowe Konkursu zostały przeprowadzone zgodnie z Regulaminem zatwierdzonym przez Śląskiego Kuratora Oświaty.

Liczba uczniów, którzy przystąpili do eliminacji rejonowych .....

Liczba uczniów uprawnionych do dostosowania warunków przebiegu Konkursu do indywidualnych potrzeb psychofizycznych ucznia zgodnie z § 12 Regulaminu Konkursu .....

Liczba uczniów, którzy skorzystali z dostosowania warunków, o których mowa w § 12 Regulaminu Konkursu .....

Liczba uczniów, którzy osiągnęli 85 % i więcej punktów .....

Wykaz uczestników eliminacji rejonowych należy opracować w tabeli sporządzonej w aplikacji Excel zawierającej następujące kolumny:

Lp., kod ucznia, imię ucznia, nazwisko ucznia, data, miejsce urodzenia, klasa, liczba uzyskanych punktów, imię nauczyciela, nazwisko nauczyciela, nazwa szkoły, miejscowość, kod pocztowy, poczta, telefon, faks, e-mail, gmina, powiat, wydział/delegatura KO, imię i nazwisko dyrektora szkoły.

Obserwator .....
imię, nazwisko

.....
nazwa instytucji

.....
podpis

.....
miejscowość, data

.....
podpis Przewodniczącego Rejonowej Komisji Konkursowej

**Wykaz uczestników
etapu rejonowego Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Fizyki
dla uczniów gimnazjów woj. śląskiego
w roku szkolnym 2013/2014
zakwalifikowanych do etapu wojewódzkiego**

(posortować według punktacji, począwszy od najwyższej liczby punktów)

Wykaz uczestników eliminacji rejonowych zakwalifikowanych do etapu wojewódzkiego należy opracować w tabeli w aplikacji Excel zawierającej następujące kolumny:

Lp., kod ucznia, imię ucznia, nazwisko ucznia, data, miejsce urodzenia, klasa, liczba uzyskanych punktów, imię nauczyciela, nazwisko nauczyciela, nazwa szkoły, miejscowość, kod pocztowy, poczta, telefon, faks, e-mail, gmina, powiat, wydział/delegatura KO, imię i nazwisko dyrektora szkoły.

.....
miejscowość, data

.....
podpis Przewodniczącego Rejonowej Komisji Konkursowej

**Kuratorium Oświaty
w Katowicach
ul. Jagiellońska 25
40-032 Katowice**

**Protokół
etapu wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Fizyki
dla uczniów gimnazjów woj. śląskiego
w roku szkolnym 2013/2014**

Wojewódzka Komisja Konkursowa w składzie:

Przewodniczący .....

Członkowie

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....

stwierdza, że etap wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Fizyki dla uczniów gimnazjów woj. śląskiego w roku szkolnym 2013/2014 został przeprowadzony zgodnie z Regulaminem zatwierdzonym przez Śląskiego Kuratora Oświaty.

Wykaz wszystkich uczestników etapu wojewódzkiego Konkursu należy opracować w tabeli sporządzonej w aplikacji Excel zawierającej następujące kolumny:

Lp., kod ucznia, imię ucznia, nazwisko ucznia, data, miejsce urodzenia, klasa, liczba uzyskanych punktów, imię nauczyciela, nazwisko nauczyciela, nazwa szkoły, miejscowość, kod pocztowy, poczta, telefon, faks, e-mail, gmina, powiat, wydział/delegatura KO, imię i nazwisko dyrektora szkoły.

Liczba uczniów, którzy osiągnęli 90 % i więcej punktów .....

Obserwator .....
imię, nazwisko

.....
nazwa instytucji

.....
podpis

.....
miejscowość, data

.....
podpis Przewodniczącego
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej

**Kuratorium Oświaty
w Katowicach
ul. Jagiellońska 25
40-032 Katowice**

**Lista laureatów
Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Fizyki
dla uczniów gimnazjów woj. śląskiego
w roku szkolnym 2013/2014**

Wojewódzka Komisja Konkursowa w składzie:

Przewodniczący .....

Członkowie

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....

stwierdza, że laureatami Konkursu Przedmiotowego z Fizyki dla uczniów gimnazjów woj. śląskiego w roku szkolnym 2013/2014 zostali następujący uczniowie:

Wykaz laureatów Konkursu należy opracować w tabeli sporządzonej w aplikacji Excel zawierającej następujące kolumny:

Lp., kod ucznia, imię ucznia, nazwisko ucznia, data, miejsce urodzenia, klasa, liczba uzyskanych punktów, imię nauczyciela, nazwisko nauczyciela, nazwa szkoły, miejscowość, kod pocztowy, poczta, telefon, faks, e-mail, gmina, powiat, wydział/delegatura KO, imię i nazwisko dyrektora szkoły.

Ogólna liczba laureatów wynosi .....

.....
miejscowość, data

.....
*podpis Przewodniczącego
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej*

**Kuratorium Oświaty
w Katowicach
ul. Jagiellońska 25
40-032 Katowice**

**Lista finalistów
Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Fizyki
dla uczniów gimnazjów woj. śląskiego
w roku szkolnym 2013/2014**

Wojewódzka Komisja Konkursowa w składzie:

Przewodniczący .....

Członkowie

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....

stwierdza, że finalistami Konkursu Przedmiotowego z Fizyki dla uczniów gimnazjów woj. śląskiego w roku szkolnym 2013/2014 zostali następujący uczniowie:

Wykaz finalistów Konkursu należy opracować w tabeli sporządzonej w aplikacji Excel zawierającej następujące kolumny:

Lp., kod ucznia, imię ucznia, nazwisko ucznia, data, miejsce urodzenia, klasa, liczba uzyskanych punktów, imię nauczyciela, nazwisko nauczyciela, nazwa szkoły, miejscowość, kod pocztowy, poczta, telefon, faks, e-mail, gmina, powiat, wydział/delegatura KO, imię i nazwisko dyrektora szkoły.

Ogólna liczba finalistów wynosi .....

.....
miejscowość, data

.....
*podpis Przewodniczącego
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej*

KARTA UCZESTNIKA KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO¹

(Każdy uczestnik II i III etapu powinien posiadać kartę do kodowania opracowaną komputerowo. Dyrektor szkoły odpowiada za przygotowanie karty zgodnie z załączonym wzorem).

1. Nazwisko ucznia:
2. Imię ucznia:
3. Data urodzenia ucznia:
4. Miejsce urodzenia:
5. Pełna nazwa szkoły:
6. Klasa:
7. Adres szkoły:
8. Powiat:
9. Gmina:
10. Nr tel. szkoły: e-mail:
11. Wydział/Delegatura Kuratorium Oświaty, na terenie której znajduje się szkoła:
12. Imię i nazwisko, stopień naukowy² osoby przygotowującej ucznia do Konkursu:
13. Numer kodowy wypełnia członek Komisji Konkursowej w dniu Konkursu:

data

podpis i pieczętka Dyrektora Szkoły

Wyrażam zgodę³ na przetwarzanie danych osobowych i publikację wyników konkursu mojego dziecka na stronach internetowych Organizatorów i Kuratorium Oświaty, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. nr 101, poz. 926 z późn. zm.).

data

podpis rodzica/prawnego opiekuna

Nie wyrażam zgody³ na przetwarzanie danych osobowych i publikację wyników konkursu mojego dziecka na stronach internetowych Organizatorów i Kuratorium Oświaty, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. nr 101, poz. 926 z późn. zm.).

data

podpis rodzica/prawnego opiekuna

---

¹ WZÓR – PROSZĘ WYPEŁNIĆ KOMPUTEROWO

² wpisać tylko w przypadku posiadania stopnia naukowego doktora

³ w przypadku braku zgody rodzica/prawnego opiekuna na publikację na stronach internetowych organizatorów nie będą publikowane wyniki ucznia